

Agenda Raadscommissie

Datum	25-05-2020
Tijd	19:30 - 22:00
Locatie	Digitaal
Voorzitter	P. Ligthart
Commissiegriffier	H. Wammes
Aanwezig	VVD: T. Berlijn, J. de Vries CDA: S. Commandeur GB: P. Mosch, R. Paarlberg PWF: S. Zeilemaker, P. Koning PvdA: T. Beuker D66: B. Tensen, D. Swart GL: R. Manshanden, G. van Keulen, B. Huisman PW2010: C. Neefjes, I. Dudink CU: S. Visser, E-J. Gorter, J. Groot BAMM: A. Meester, J. Berkhout
College	H. Nederpelt
Ambtelijk/extern	S. van der Valk (gemeente Medemblik) Agendapunt 4: O. Rasch (programmanager RES NHN), J. Schilling (consortium RES NHN) Agendapunt 5: M. Valkering (Over Morgen)

1 **Opening**

De voorzitter opent de vergadering.

2 **Vaststelling agenda**

De agenda wordt vastgesteld.

3 **Spreekrecht art. 16 Verordening op de raadscommissies gemeente Medemblik 2019**

Er hebben zich geen sprekers gemeld.

4 **Presentatie concept-Regionale Energiestrategie NHN**

Wethouder Nederpelt leidt de presentatie in. De Regionale Energiestrategie komt in september op de agenda van de raad en op dat moment kan de raad haar wensen en bedenkingen kenbaar kan maken.

Het eerste deel van de presentatie wordt verzorgd door de heer Schilling (consortium RES NHN).

Op vragen van de commissie wordt door de heer Schilling geantwoord:

- Er zijn 2 redenen waarom kernenergie niet in de RES is meegenomen. Allereerst de afspraak dat er in de RES alleen weersafhankelijke, hernieuwbare energieopwekking wordt meegenomen. Dat is de uitwerking die de koepelorganisaties hebben gemaakt met de nationale overheid over wat er in de RES moet worden uitgevoerd. Ten tweede moet er ook gekeken worden naar de realisatietijd. Er wordt gericht op realisatie tot aan 2030, dat is in het kader van een kerncentrale niet haalbaar. Overigens wijst het Rijk gebieden aan waar dit aan de orde kan zijn en deze regio hoort daar niet bij.

- Er wordt een klein deel ingezet voor winning op het IJsselmeer, dat kan meer worden, maar eerst moet nog worden gezien het realiseerbaar is bijvoorbeeld qua regelgeving.
- Op nationaal niveau zijn in het Klimaatakkoord afspraken gemaakt over de portie hernieuwbare energie die we met elkaar moeten opwekken. Een deel komt van op zee. Een deel is kleinschalige daken (particulieren), daarvoor zit er een voorspelling in van wat er moet gaan gebeuren. Een ander deel moet op het land opgewekt worden. Daar komt die 35 TWh vandaan. Het opwekken op kleine daken is iets dat zeker moet gebeuren, maar dat zit nog niet in deze opgave verwerkt, daarom wordt gekeken naar bedrijfsdaken, dat is wat in de RES is gevraagd. Wat betreft de kleinschalige daken, daar moet op lokaal niveau aandacht voor zijn, daar heeft iedereen profijt van, maar het is geen onderdeel van de RES. De RES kijkt vooral naar de opwekzijde en niet naar besparing.
- De rendementen van windmolens op het land, de landelijk kentallen, zijn meegenomen in de berekeningen. In het Klimaatakkoord wordt meer hernieuwbare energie door wind op zee opgewekt dan wat er gevraagd wordt aan gemeenten om op land te realiseren, omdat het rendement op zee groter is.

Op vragen van de commissie wordt door wethouder Nederpelt geantwoord:

- In de concept-RES is het resultaat neergelegd van de uitgebreide participatie. Er zijn daarbij zaken opgehaald en die zijn samengevoegd en verwerkt tot deze concept-RES. In september mag de raad daar wat van gaan vinden. Er is besloten niet vooraf allerlei beperkingen op te leggen, het is van onderop vorm gegeven.
- Er zijn realistische aannames gedaan. Wat betreft zon op dak is het zo dat panden die tussen nu en 5 jaar geleden zijn neergezet, goed benut kunnen worden. Oudere panden laten dat constructief niet toe. Theoretisch is dus meer mogelijk, maar technisch qua constructie niet. We willen naar een betaalbare opgave om de doelen te bereiken. We hopen dat meer kan, maar het zou ook minder kunnen blijken.

Het tweede deel van de presentatie wordt verzorgd door mevrouw Van der Valk.

Op vragen van de commissie wordt door wethouder Nederpelt geantwoord:

- Een goede infrastructuur is een absolute randvoorwaarde om windmolens en/of zonneparken te realiseren. Het gaat er nu juist om de kaders goed neer te zetten: waar is wat mogelijk. Dan weet Liander hoe ze gericht kan investeren.
- Er ligt een globaal richtsnoer, met de concept RES liggen we goed in de pas. Natuurlijk is het zo dat als er door de warmtetransitie meer met elektriciteit wordt verwarmd, het energieverbruik toeneemt, maar dat is ook het geval als dat op basis van warmtenetten gebeurt. Dat kan ook weer duurzaam opgewekt gaan worden.
- In projecten/pilots waarmee we nu bezig zijn brengen we nadrukkelijk in dat inwoners niet alleen kunnen meepraten, maar ook meeprofiten zoals bijvoorbeeld met de zonnecorporaties die er nu zijn en nog ontstaan. Je kunt ook denken aan het eerder genoemde voorbeeld dat mensen die dichterbij een windmolen wonen daar meer van mee profiteren dan anderen.
- Er zal bij de nadere uitwerking zorgvuldig worden bekeken dat er bij plaatsing van windmolens op het IJsselmeer geen of nauwelijks hinder ontstaat voor de zeilers. Vandaar dat er ook contacten zijn met de Zeilbond om samen op te trekken. Het is een belangrijk punt van aandacht.
- Het college heeft kennis genomen van de reactie op de concept RES vanuit Duurzaam Leefbaar als ook het eerder ingebrachte alternatief. Het is een mooi stuk participatie en er is in het college een positieve grondhouding, maar het is natuurlijk één van de elementen die wordt ingebracht. Er zitten - voorzover technisch haalbaar en het feit dat er ook draagvlak voor moet

komen - zeker bouwstenen in die kunnen worden gebruikt. Uiteindelijk is het aan de raad wat hiervan terugkomt.

- In Medemblik is tijdens de participatiebijeenkomsten nagenoeg niet gesproken over een afstand van 600 meter als afstand van windturbines tot woningen, vandaar dat dit ook niet zo verwoord terugkomt in de concept RES. Er is wel gezegd: niet dicht bij woningen en dat kun je ook zien als een grens. Op de tekeningen staat nergens een windmolen dicht bij woningen. Wat in de tekst staat is een afspiegeling van wat gezegd is tijdens de participatiebijeenkomsten. Uiteraard is het college bekend met de motie vanuit en het gevoel in de raad over een afstand van 600 meter.

Het derde deel van de presentatie wordt verzorgd door mevrouw Rasch (programmanager RES NHN).

Op vragen van de commissie wordt door wethouder Nederpelt geantwoord:

- De reactie van VNO/NCW en Westfriese Bedrijvengroep over het proces is bekend. Deze ziet vooral op de opwek van energie. Als we kijken naar het Pact van Westfriesland en de Westfriese RES, die dus veel breder is dan de opwek, dan zie je dat partijen elkaar nadrukkelijk vinden. Het onderhavig proces is slechts een deel van wat het Rijk bij gemeenten heeft neergelegd. Het proces is vooral bottom-up ingestoken, wel gekaderd binnen die opwek van energie. Het Westfriese Energiekompas sluit veel meer aan bij hoe de ondernemers er naar kijken. Deze trajecten kunnen hand in hand gaan.
- De 600 meter grens is een non-discussie want er is op de kaarten al uitdrukkelijk rekening gehouden daarmee. Er staat geen windmolen in de buurt van een kern. We kunnen dat expliciet maken, maar het is nu al niet aan de orde. Uiteraard neemt het college het standpunt van de raad hierover mee, maar het is dus geen helemaal geen discussiepunt op dit moment.

Op vragen van de commissie wordt door mevrouw Rasch geantwoord:

- Als de raad zou zeggen we willen de RES zo niet vaststellen dan hopen we eigenlijk dat er suggesties komen wat er wel gewenst is, die ruimte is er namelijk. De RES wordt in september voorgelegd voor wensen en bedenkingen en nog niet om te besluiten. Besluiten doet de raad in het voorjaar van 2021.
- Route 35 houdt in dat in het geval Nederland niet de 35 TWh haalt, omdat regio's bijvoorbeeld niets doen of te weinig, het Rijk een stok achter de deur heeft. Het ziet er naar uit dat dat resultaat overigens wel gehaald wordt.
- Er is bewust voor gekozen om de reststromen niet aan bod te laten komen in de RES. De hele duurzaamheidsopgave van Nederland kan niet onder 1 paraplu gebracht worden. Het is goed om in de RES 1.0 in beeld te brengen wat we gaan doen aan besparingen zodat mensen weten dat je niet alleen opwekt maar ook bespaart, maar daar wordt niet een extra ander programma voor opgetuigd.

Hierop sluit de voorzitter dit agendapunt af.

5

Presentatie + Bespreeknotitie Transitievisie Warmte

De wethouder leidt de presentatie in, vervolgens verzorgt de heer Valkering van Over Morgen de presentatie.

Op vragen van de commissie wordt door wethouder Nederpelt geantwoord:

- Het zal geen gemakkelijke opgave worden om dit traject te realiseren. Uit de pilots van het Ministerie kunnen lessen worden getrokken die we kunnen gebruiken om het wel voor elkaar te krijgen. Daarom is 2030 geen doel op zich, 2050 is de stip op de horizon. Er wordt wel al gekeken of er wellicht al een start gemaakt kan worden.

- Isolatie van woningen zit in het programma verweven en zie je ook in het Westfriese energiekompas terugkomen. Energie besparen is een enorme kans. Het Rijk heeft aangekondigd wat maatregelen te subsidiëren, dat helpt.
- Het is uitstekend als we wel in 2030 de doelen zouden realiseren, maar realisme is ook een punt. Je wilt recht doen aan wat partijen inbrengen in dat proces.
- Er is afgesproken dat de regio in 2040 energieneutraal is, niet dat de regio volledig van het aardgas af is.
- De ambitie om de doelen te halen is er, maar je moet realistisch blijven. Het opwekken van energie dat is goed te doen en is betaalbaar door bijvoorbeeld subsidiestromen. Dit onderwerp gaat heel veel impact hebben op woningen van mensen, participatie op wijkniveau is enorm belangrijk. Het is niet eenvoudig. Draagvlak is een belangrijke kernwaarde hierbij.
- Betaalbaarheid blijft een kritische succesfactor. Daar moet aan de voorkant goed over nagedacht worden.
- De kosten voor het aardgasvrij maken van de gemeente Medemblik zijn niet in beeld. Dat kan ook nog niet, want waar het bijvoorbeeld gaat om het aansluiten op een stadsverwarmingsnet is weliswaar uit te rekenen wat het kost om alle woningen daarop aan te sluiten, maar voor de huizen in de buitengebieden is dat veel te kostbaar. Daar moeten dus andere middelen worden ingezet. De gemeente hoeft niet alles zelf te doen en te betalen. Het is belangrijk de kaders goed te schetsen.

MENINGVORMING

Fractie VVD kan geen mening geven op de in de bespreeknotitie gestelde punten zo lang er niet enig zicht is op de kosten.

Fractie CDA is het eens met de aangedragen punten en de fractie wacht het vervolg graag af.

Fractie GemeenteBelangen vindt 2030 geen doel op zich, maar er moet wel een start gemaakt moet worden met het geheel. Het is logisch te gaan kijken naar collectieve oplossingen in wijken. Goede communicatie en participatie is heel belangrijk, er moet veel informatie opgehaald gaan worden en dat moet weer gedeeld met iedereen. De laagst maatschappelijke kosten is het uitgangspunt, maar is geen breekpunt.

Fractie PWF denkt dat het aardgasvrij maken van de wijken voor 2030 niet haalbaar is, maar je kunt wel afhankelijk van welke keuze je maakt per wijk, zaken stimuleren. Wijken met collectieve oplossingen, als dat haalbaar is, dan moet dat zeker worden gedaan. Voor wat betreft het inzetten van digitale communicatie- en participatiemiddelen kan men zich daar helemaal in vinden. Als het gaat om kiezen voor de laagst maatschappelijke kosten merkt de fractie op dat dit ook zou kunnen inhouden dat gekozen wordt voor de minst duurzame oplossing. Het is de vraag of je daarvoor moet willen.

Fractie PvdA kan zich vinden in de weg die wordt gekozen wat betreft de warmtetransitie en ook in de koers die wordt aangegeven naar 2030. Het is jammer dat er door de commissie vooral veel wordt gekeken naar het financiële plaatje en bezwaren. Zaak is dat er een Klimaatwet ligt waarin we doelstellingen hebben bepaald om de aarde te redden en de economie daarmee ook een financiële boost in de goede richting te gaan geven. Meer denken in mogelijkheden dus en niet in problemen.

Fractie D66 is van mening dat het aardgasvrij maken wellicht geen doel op zich moet zijn, maar we moeten er wel alles aan doen om het te bereiken. Er gaan al veel huizen van het aardgas af, dus denk niet alleen aan wijken. De fractie pleit voor deur-tot-deur advisering en niet alleen via e-mail of website. Het uitgangspunt van de laagst maatschappelijke kosten onderschrijft men niet. Er kunnen initiatieven zijn die misschien niet het goedkoopst zijn maar wel beter voor de lange termijn. De fractie kan dus niet met alle punten akkoord gaan.

Fractie GL vindt de eerste 2 genoemde punten een beetje een open deur. Dat het aardgasvrij maken voor 2030 geen doel op zich moet zijn, weet men wel. Het gevoel van de fractie is dat er een beetje aangestuurd wordt op vertraging en dat is niet de goede weg. Voor wat betreft de punten 3 en 4 kan men meegaan, maar de fractie

maakt zich wel zorgen over dat uit de bespreknotitie blijkt dat een warmtenet helemaal niet aan de orde is. Er is vernomen dat juist geothermie belangrijk zou kunnen worden en de vraag is of daar al naar gekeken is. De fractie wil meegeven dat het van belang is dat er voor 2030 gemeentelijk beleid komt voor grootschalig isoleren. Tenslotte leest men in de bespreknotitie dat er vooral ingezet moet worden op all-electric, dan heb je het vooral over warmtepompen. Daar zijn verschillende technieken in en de vraag is of dit in alle gevallen op termijn de meest duurzame oplossing is.

Fractie PW2010 vindt het aardgasvrij maken voor 2030 geen doel op zich. Dat kan ook niet, er is veel privé-woningbezit en die kun je niet dwingen. Er moet echter niet worden vertraagd. Ook waar het gaat om wijken kan dat spelen. Geothermie en riothermie worden niet genoemd en zouden ook onderzocht kunnen worden. De fractie wil naast digitale communicatie- en participatiemiddelen ook dat ook wijken met elkaar in contact gebracht worden om hierover te praten. De fractie onderschrijft dat moet worden gegaan voor de laagst maatschappelijke kosten al dan niet met subsidieverlening.

Fractie CU kan zich vinden in de vier genoemde punten. Aanvullend merkt men op dat er niet alleen digitale communicatie moet zijn, maar ook niet digitale communicatie. Er moet niet alleen naar de laagste maatschappelijke kosten gekeken worden, de combinatie moet worden gelegd met duurzaamheid.

Fractie BAMM vindt het wat betreft het eerstgenoemde punt goed als je wijken aardgasvrij kunt maken, maar hier moet geen jaartal aan worden vastgeknoopt. Het gaat kiezen voor kwaliteit van de oplossingen en voor duurzaam isoleren. Voor wat betreft punt 2 moeten er goede oplossingen gezocht worden en het liefst zo goedkoop mogelijk. In de overige punten kan de fractie zich helemaal vinden.

De voorzitter stelt vast dat er over het algemeen positief is gereageerd op de bespreknotitie met enkele kanttekeningen van verschillende fracties. Fractie VVD en D66 geven aan eigenlijk geen uitspraken over de naar voren gebrachte besprekpunten te kunnen doen.

Wethouder Nederpelt dankt de commissie voor de inbreng. Dit helpt bij de voortgang in het proces en er zal worden geprobeerd deze zo zorgvuldig en goed mogelijk mee te nemen. Er is overwegend positief gereageerd op de besprekpunten. Hij is tevreden met het resultaat van deze avond.

6

Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering.

Gewijzigd/ongewijzigd vastgesteld in de raadscommissie van 18 juni 2020.